

Americká literatúra

Americká literatúra

Po 2. sv. vojne vzniká v americkej literatúre prúd prózy, ktorý reaguje na stratu ideálov mladej generácie (nadväzuje na pocity stratenej generácie po 1. sv. vojne). Ľudia sa orientujú na konzum, na zvyšovanie výroby, na devastáciu prírody, na degradáciu pôvodných obyvateľov Ameriky na exponáty v rezerváciách, na ničenie fauny a flóry. Do tejto skupiny patrí aj Jerome Salinger. V jeho tvorbe je snaha pomôcť americkému človeku, aby sa vrátil k starým hodnotám prostého ľudského človeka. Autori niekoho alebo niečo zachraňujú.

Jerome David Salinger (džerom dejvid salindžer)

Psychologický román : Kto chytá v žite

- príbeh rozpráva hlavná postava 16 ročný Holden Caulfield (Kofild)
- Holden sa búri proti pretvárke dospelých, falošnosti, pokrytectvu, duševnej prázdnote.
- Sníva o tom, čo považuje za jedinečnú prácu, ktorú by chcel v živote robiť, sníva o tom, že stojí chrbtom k priepasti, čelom k žitnému poľu, kde sa hrajú deti, bráni im v tom, aby spadli do priepasti. Žitné pole bolo symbolom Ameriky v minulosti, kým ju nezničili továrne.
- Holden sa nakoniec vzdáva svojho sna. Hoci chce zachrániť ostatných, uvedomuje si, že nebezpečenstvo číha všade a každý sa musí vysporiadať so svojím životom sám. Vracia sa domov a na jeseň pôjde do novej školy.
- **autor sa pozerá na človeka pohľadom dospelujúceho 16 ročného tínedžera, ktorému sa nepáči správanie dospelých, ich pretvárka, faloš, amorálnosť, duševná plytkosť, honba za peniazmi, starý učiteľ moralizuje, mladý ho hladká po vlasoch... Holden chce zachrániť svet, ale zistí, že je to nereálne**

John Steinbeck (džon stajnbek)

Zobrazuje dvoch ľudí a vyzdvihuje ich priateľstvo

román: O myšiach a ľuďoch

- je to príbeh o živote dvoch bezdomovcov, ktorí putujú za prácou a snívajú o mieste, ktoré by mohli nazvať domovom
- je to realistický obraz zo života najbiednejších ľudí v Kalifornii
- George sa snaží chrániť fyzicky silného ale slabomyselného Lenniho, ktorý má záľubu v hladkaní hebkých vecí
- Lenny nechtiac zlomí väzy žene šéfovho syna, ktorá sa ho pokúša zviest
- George ho zastrelí, aby ho uchránil pred lynčovaním
- Ich ilúzie a sny o vlastnej farme stroskotajú

Román Ovocie hnevu

je tu pohľad na vzťahy v rodine, dopad hospodárskej krízy na obyčajného človeka

- je to príbeh o osudoch troch generácií jednej rodiny, ktorá počas krízy prichádza o farmu (mechanizácia berie prácu malým farmárom)
- odchádzajú za prácou do Kalifornie, cestou zomierajú starí rodičia, po príchode ani tu nie je práca, dostávajú sa do utečeneckého tábora
- na broskyňových plážach prebieha štrajk - „ovocie hnevu“

Joseph Heller

Pohľad na človeka vo vojne, boj Yossariana s nadriadenými, s nezmyselnými predpismi, strach človeka zo smrti

Každá kapitola v knihe má názov podľa hlavných postáv, každá kapitola teda predstavuje určitý typ človeka, napr.: Doktor Daneelka, Hladný Joe, Major Major Major, Kaplán...

Pred rozmarmi nadriadených a ich nezmyselnými rozkazmi niet záchrany, povinnosti určuje hlava XXII, ktorú možno interpretovať tak, že nikdy nevyznie v prospech vojaka, slovo veliteľa vždy preváži

V úvode knihy je motto: „Hlave XXII neprešiel nikto cez rozum“

- dej románu sa odohráva pred koncom 2. sv. vojny, na malom ostrove Pianosa v Stredozemnom mori, kde je americká letecká základňa.
- Odtiaľto štartujú posádky lietadiel, ktoré bombardujú nemecké pozície v severnom taliansku
- Hl. postavou je kapitán Yossarian (Joserien), ktorý nechce zomrieť nezmyselnou smrťou vo vojne
- **Búri sa proti vojenským nariadeniam - zákonom, ktoré sú v Hlave XXII**
- Tieto zákony presadzuje plukovník Keskart
- Predpisy v Hlave XXII hovoria, že z frontu môže odísť každý, kto absolvuje 30 letov, ale plukovník využil ďalší predpis, ktorý hovorí: „ vojak musí uposlúchnuť svojho nadriadeného“ a tak zvyšuje počet povinných náletov na 80, mnohé z posádok sa z týchto náletov ani nevrátia
- Ďalšie nariadenie: vojak môže byť prepustený z armády, ak je blázon, stačí ak o to požiada. Ten však, čo o to dokáže požiadať, nie je blázon. Preto neprepustia nikoho.
- Nariadenia hovoria o neuznaní chorého, o cenzúre listov...
- Autor tu využíva humor, satiru, iróniu, aby zvýraznil morbidnú absurditu vojny
- **Yossarian sa bojí smrti** a preto sa rozhodne dezertovať do Švédska